Звіт
Комунальний заклад «Інклюзивно-ресурсний центр Полтавської міської ради" за 2024 рік

На виконання Постанови Кабінету Міністрів від 12.07.2017 року №545 «Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр» (зі змінами та доповненнями Постановою КМУ від 21.07.2021 року №765 та Постановою КМУ від 29.04.2022 року №493) та виходячи із річного плану роботи Комунального закладу «Інклюзивно-ресурсний центр Полтавської міської ради» на 2024 календарний рік робота проводилася за такими напрямками:

І. Експертно-діагностична діяльність

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року №545 передбачено функціонування комунального закладу «Інклюзивно-ресурсний центр» з розрахунку 1 ІРЦ на не більш як 12 тис. дитячого населення. Згідно із наказом Департаменту освіти Полтавської міської ради №146 від 15.06.2022 року «Про затвердження території обслуговування, закріпленої за інклюзивно-ресурсними центрами» КЗ «ІРЦПМР» обслуговує Подільський та Київський райони міста Полтава із 16 875 учнями ЗЗСО та 5125 вихованцями ЗДО.

Основною метою створення ІРЦ є забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної, загальної середньої освіти, професійно-технічної та фахової передвищої освіти шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу.

Головним завданням інклюзивно-ресурсного центру є проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку з метою збору та інтерпретації інформації про особливості розвитку особи з метою визначення особливих освітніх потреб та визначення її освітніх труднощів.

За 2024 рік консультанти центру провели 448 комплексних психолого-педагогічних оцінок, з них первинних – 227, повторних - 221. Одна комплексна оцінка проводиться не менше ніж 3 години (відповідно до методичних рекомендацій, затверджених МОіН України наказ №802 від 24.07.2018 року) із застосуванням сучасних методик, інструментарію спостережень відповідно до категорії дітей з особливими освітніми потребами.

Комплексна психолого-педагогічна оцінка проводилася консультантами ІРЦ індивідуально за такими напрамками:

Оцінка мовленнєвого розвитку особи – 448 оцінки. Проводилася консультантами ІРЦ (за напрямом учитель-логопед) Вовненко Оленою Миколаївною (75 оцінок), Януш Яніною Яківною (89 оцінок), Козар Іриною Василівною (165 оцінок), Шулікою Іриною Володимирівною (108 оцінок), Кириленко Лесею Андріївною (11 оцінок).

Оцінка когнітивної сфери особи – 448 оцінки. Проводилася консультантами ІРЦ (за напрямом практичний психолог) Філоненко Оленою Абдулвагабівною (19 оцінок), Дяченко Ольгою Володимирівною (136

оцінок), Дмитренко Ярославою Григорівною (165 оцінок), Хом'яковою Ілоною Анатоліївною (128 оцінок).

Оцінка емоційно-вольової сфери особи – 448 оцінки. Проводилася консультантами ІРЦ (за напрямом практичний психолог) Філоненко Оленою Абдулвагабівною (19 оцінок), Дяченко Ольгою Володимирівною (136 оцінок), Дмитренко Ярославою Григорівною (165 оцінок), Хом'яковою Ілоною Анатоліївною (128 оцінок).

Оцінка освітньої діяльності особи – 448 оцінки. Проводилася консультантами ІРЦ (за напрямом вчитель-дефектолог) Скляренко Яриною Сергіївною (132 оцінки), Гонтарюк Ельвірою Петрівною (98 оцінок), Клепицею Наталією Ігорівною (163 оцінки), Труфановою Вікторією Вікторівною (55 оцінок).

Кількість осіб, які пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку у 2024 році та перебувають на обліку ІРЦ згідно із категоріями ООП

Слід зауважити, що важливим інструментарієм при проведенні комплексної психолого-педагогічної оцінки стали сучасні методики CASD, Conners-3, WISC-IV, Leiter-3, PEP-3. Так, за звітний період методиками

№ п/п	Категорії ООП/ ступінь прояву	поодинокі незначні труднощі	труднощі легкого ступеня прояву	труднощі помірного ступеня прояву	труднощі тяжкого ступеня прояву	труднощі найтяжчого ступеня прояву	Всього
1	Інтелектуальні	0	3	12	64	14	93
2	Функціональні (слухові)	0	1	4	0	0	5
3	Функціональні (зорові)	1	31	22	5	0	59
4	Функціональні (мовленнєві)	3	23	76	20	0	122
5	Функціональні (моторні)	0	1	1	0	0	2
6	Фізичні	0	1	1	4	6	12
7	Навчальні	2	14	30	21	0	67
8	Соціоадаптаційні/соціокультурні	3	15	31	27	0	76
9	Без ООП						12
	Всього	9	89	177	141	20	448

Первинних	227
Повторних	221

скористалися 52 рази.

З метою узагальнення результатів комплексної психолого-педагогічної оцінки та розробки висновку про комплексну оцінку та рекомендацій проведено 448 засідання консультантів центру.

За 2024 р. консультантами центру було проведено корекційно-розвиткових занять

Філоненко О. А. – 12 занять;
Хом'якова І. А. – 48 занять;
Дяченко О. В. – 64 заняття;
Дмитренко Я. Г. – 140 заняття;
Януш Я.Я. – 81 заняття;
Козар І. В. – 130 занять;
Шуліка І. В. – 91 заняття;

Скляренко Я. С. – 52 заняття;

Клепиця Н. І. – 53 заняття;

Труфанова В. В. – 31 заняття.

Таким чином протягом року системно отримали корекрійно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги 26 осіб з особливими освітніми потребами із числа ВПО, які не мали можливості отримувати такі послуги на базі закладів освіти, а також особи з ООП, які перебувають на педагогічному патронажу в ЗЗСО та діти раннього та дошкільного віку, які не відвідують ЗДО. Всього проведено 702 корекційно-розвиткових занять.

ІІ. Інформаційно-аналітична діяльність

Ще одним важливим завданням, яке покладено на інклюзивно-ресурсний центр є ведення електронного реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в ІРЦ. Ведення такого реєстру відбувається за допомогою автоматизованої системи роботи інклюзивно-ресурсних центрів «Україна. Інклюзія». Станом на кінець 2024 року кількість дітей, які пройшли комплексну оцінку й занесені до відповідної бази становить 2327 осіб.

Для якісного забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на навчання в закладах загальної середньої освіти, в закладах дошкільної освіти, закладах професійно-технічної освіти було створено електронний реєстр даних навчальних закладів міста із детальною інформацією про навчальний заклад: адреса, контактні телефони, прізвище, ім’я, по батькові керівника закладу, забезпеченість даного закладу практичними психологами, логопедами, дефектологами, соціальними педагогами. Окремо створено інформаційний бюлетень із переліком навчальних закладів, які вже є інклюзивними, у яких вказано кількість інклюзивних класів/груп, кількість дітей з ООП.

Для забезпечення висвітлення інформації про інклюзивно-ресурсний центр, мету, завдання, особливості та алгоритм роботи ІРЦ, директор та консультанти центру постійно брали участь у семінарах, вебінарах, тренінгах та реалізовували низку важливих проєктів.

Одним із найважливіших проєктів, який реалізується протягом 2022-2024 років, став регіональний проєкт „STEM-inclusion”, мета якого розвиток інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів освіти Полтавської області шляхом розроблення та використання електронних навчально-методичних кейсів щодо впровадження технологій STEAM-освіти за різними категоріями особливих освітніх потреб дітей.

Влітку інклюзивно-ресурсному центрі стартував новий проєкт: «ІРЦ – дружній до дитини». Першими учасниками та учасницями цього проєкту стали учні 1-А класу комунального закладу «Полтавська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №38 Полтавської міської ради». Мета якого поширення інклюзивної культури в громаді, долучення осіб з особливими освітніми потребами до якісного освітнього середовища в закладах освіти, створення сприятливого корекційно-розвивального осередку, де всі здобувачі освіти почуваються рівними.

ІІІ. Консультативна робота

Важливим чинником щодо формування позитивної мотивації розвитку дітей з особливими освітніми потребами є консультативна робота з батьками. Протягом року консультація батьків осіб з ООП проходила за такими напрямками:

консультування батьків стосовно мережі закладів дошкільної, закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття освіти, та зарахування до цих закладів;

ознайомлення батьків особи з ООП з висновком про комплексну оцінку, умовами навчання та надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг дитині, у тому числі за допомогою технологій дистанційного навчання.

надання консультативно-психологічної допомоги батькам дітей з ООП щодо особливостей розвитку таких дітей.

За 2024 рік було проведено 219 консультацій батьків (законних представників) осіб з особливими освітніми потребами, серед яких 45 для батьків дітей з ООП ВПО.

Також, протягом року надавалися консультації педагогічним працівникам закладів освіти з інклюзивним навчання за такими напрямами:

визначення першого рівня підтримки на базі закладу освіти, алгоритм діагностування;

робота в АС «ІРЦ», завантаження протоколів та ІПР до системи;

участь у команді супроводу, визначення рівнів підтримки тощо.

Всього протягом року фахівцями та адміністрацією ІРЦ було проведено/надано 59 консультацій педагогам нашої територіальної громади.

IV. Інформаційно-просвітницька діяльність

Для забезпечення поширення інформації про інклюзивне навчання, основні засади діяльності ІРЦ, налагодження співпраці із педагогами Полтаської міської територіальної громади та області було проведено ряд тренінгів, вебінарів та майстер-класів:

Успішно продовжили реалізацію проєкту «Інклюзивна трансформація 2024» у рамках якого:

22 квітня 2024 року мали вкрай продуктивну, виїзну зустріч до педагогічної спільноти Ліцею №6 "Лідер" Полтавської міської ради.

24 травня 2024 р. було проведено семінар-практикум для педагогів Початкової школи №43. Протягом тригодинного тренінгу презентували методи та прийоми сенсорної інтеграції, які будуть ефективними при роботі з особами з ООП. Ознайомили з методами діагностики агресивної поведінки та роль батьків осіб з ООП у подоланні агресії. Поглибили знання з реактивних методів корекції небажаної поведінки. Ділилися досвідом корекційних лайфхаків, які дають прекрасний результат при роботі з дітьми з ООП.

27 вересня 2024 р. консультантами інклюзивно-ресурсного центру було проведено семінар-практикум, який мав на меті підвищити фахову майстерність педагогів ЗЗСО №5 за різними напрямками.

29 лютого 2024 р. на базі ІРЦ було проведено «Перший інклюзивний форсайт» для директорів та вихователів-методистів ЗДО з інклюзивними та спеціальними групами. Протягом інклюзивного форсайту ми намагалися

віднайти золоту середину в наших взаємозв'язках між закладами, розкрити залаштунки наполегливої роботи центру та поділитися тільки найкращими, дієвими освітніми практиками для роботи з дітьми з ООП.

Завдяки тісній співпраці з компанією «ІГРОТЕКО» у квітні 2024 року ми отримали від них в якості благодійної допомоги розвиваючі ігри, конструктори, мозаїки та інші корисні матеріали в загальній кількості більше 50 одиниць.

Протягом березня-листопада 2024 року спільно з ГО «Полтава ДАУН СИНДРОМ» та ГО «Говори!» провели низку онлайн-зустрічей у форматі навчальних вебінарів для педагогів. Навчання відбулося в рамках реалізації проєкту «Говори - я чую!» для невербальних дітей із синдромом Дауна, які знаходяться на інклюзивному навчанні у Полтавській ОТГ.

У рамках діяльності Батьківського клубу «Крокуємо разом» та підписаного меморандуму із Благодійним фондом «Безпечне майбутнє» за фінансової підтримки ЮНІСЕФ було успішно реалізовано кроссекторальний проєкт по підтримці батьків дітей з особливими освітніми потребами. За звітній період проведено більше двадцяти зустрічей-тренінгів, майстер-класів, тренінгів-воркшопів з різної тематики. Участь у проєкті дала можливість покращити матеріально-технічну та методичну базу центру інноваціним обладнанням.

4 грудня 2024 року Центром практичної психології і соціальної роботи Полтавського МРЦ спільно з КЗ «ІРЦПМР» було проведено курс підвищення кваліфікації «Ресурси співпраці психологічної служби з інклюзивно-ресурсними центрами» (консультант ІРЦ Ярослава Дмитренко).

Долучилися до круглого столу з адвокації питання щодо соціального супроводу осіб з ООП під час інклюзивного навчання, який організувала ГО "Полтава Даун синдром". Зустріч мала на меті напрацювання рекомендацій для спрощення міжвідомчої співпраці ІРЦ, батьків осіб з ООП і соціальних служб задля ефективного впровадження соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання асистентом дитини.

У рамках поширення інформації про осіб з ООП та інклюзивне навчання консультантки КЗ«ІРЦПМР» Олена Філоненко, Ольга Дяченко, Ярослава Дмитренко завітали до вихованців старшої інклюзивної групи «Вишенька» Полтавського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 65 "Школа здоров'я" Полтавської міської ради.

8 квітня 2024 – Ярослава Дмитренко та Олена Філоненко завітали з тренінгом до дітей Полтавського НВК №16. Разом з учнями й педагогами 4 класу консультанти інклюзивно-ресурсного центру провели просвітницький захід з використанням терапевтичного інструменту Хібукі.

V. Організаційна робота

Одним із провідних завдань, яке покладено на Інклюзивно-ресурсний центр – це взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, службами у справах дітей, громадськими об'єднаннями щодо надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами.

Ще одним важливим напрямком роботи було продовження співпраці із закладами охорони здоров'я Полтавської міської територіальної громади. Як результат консультантами ІРЦ було проведено діагностику та видано **225** довідок для продовження індивідуальної програми реабілітації дітей з інвалідністю.

Для об'єднання зусиль та розширення співпраці із закладами освіти міста в царині інклюзивної освіти було оновлено угоди про співпрацю з Полтавською спеціальною школою №40 та Комунальним закладом «Полтавська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №5 Полтавської міської ради Полтавської області».

Продовжуємо активну і системну співпрацю з нашими надійними партнерами - громадською організацією «Центр психологічної допомоги «Конфіденс», в особі Голови ГО Анастасії Грабовик, яка вкотре ділилася досвідом з консультантами центру.

VI. Підвищення кваліфікаційного рівня та фахової майстерності

З метою підвищення кваліфікаційного рівня та фахової майстерності протягом 2024 року консультанти ІРЦ взяли участь у семінарах, тренінгах, конференціях, науково-практичних заходах з питань інклюзивного навчання.

Так, у рамках проєкту "IRC Lab", який покликаний допомогти консультантам інклюзивно-ресурсного центру підвищити свій фаховий рівень за допомогою залучення найкращих спікерів та спікерок.

13 березня 2024 року в рамках проєкту «IRC Lub» мали ресурсну зустріч із талановито-досвідченою педагогинею, вчителем-дефектологом Полтавської спеціальної школи №40 Світланою Макаровою.

1 травня 2024 року на засідання "IRC LAB" завітала Юлія Мішутіна - аудіо казкарка та авторка терапевтичних казок, яка розповіла про особливості використання казкотерапії як методу корекційної роботи з дітьми з ООП.

28 лютого 2024 року, з метою підвищення компетентності та фахової майстерності працівників, які беруть участь у таких командах на базі Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка ГО "Клас" було проведено навчальний семінар "Посилення ефективності міжвідомчої взаємодії реагування у сфері захисту прав дітей та соціальної роботи з вразливими сім'ями та дітьми в Полтавській громаді", активну участь в якому взяла участь Олена Ольховик, сестра медична ІРЦ.

28 лютого 2024 року консультантки ІРЦ Ілона Хом'якова та Олена Вовненко поділилися власним досвідом, взявши активну участь у навчальному тренінгу «Роль консультанта ІРЦ в реалізації корекційно-розвиткових послуг» від ПАНО ім. М. В. Остроградського.

1 березня 2024 року консультантки ІРЦ Ольга Дяченко та Ярослава Дмитренко, для покращення своєї компетентності та ефективності, завітали на тренінг "Батьківство без стресу: розвиток виховного потенціалу батьків та осіб, які їх замінюють, у часи невизначеності" організованого у межах проєкту "Комплексна підтримка місцевих органів влади у наданні інтегрованого пакета соціальних послуг та пільг у Кіровоградській та Полтавській областях та м. Кривий ріг", що реалізовується Благодійним фондом "Безпечне майбутнє" у партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ).

20-21 червня 2024 року директор ІРЦ Сергій Зайцев взяв участь у Всеукраїнському фестивалі «Вчителі майбутнього» (м. Львів).

Урамках реалізації регіонального проєкту "STEAM inclusion" завітали до друзів-партнерів в ПУЕТ в єдиний в Україні центр повітряної робототехніки. Постійно розвиватися та знати напевно, що чекає тебе завтра в умовах постійної зміни парадигм всього: освіти, медицини, життя, майбутнього…. Мусимо володіти всім необхідним інструментарієм та багажем досвіду, як працювати в освіті 4.0 та впроваджувати її в інклюзивному закладі освіти. Зараз, попри війну та щоденні загрози, які вона несе за собою, мусимо все ж використовувати будь-які можливості, аби надолужити освітні втрати та, не тільки наздоганяючи, але й подекуди випереджаючи провідні країни світу, розвивати себе та допомагати розвиватися іншим. Від цього залежить не тільки якісна освіта дітей з ООП, але й розвиток держави в цілому.

В умовах війни та постійної зміни інклюзивної парадигми, вирішальним для кожного педагогічного працівника ІРЦ стає постійний розвиток, навчання впродовж життя та когнітивна гнучкість. Саме такі риси дозволять не тільки вдало вирішувати завдання ІРЦ, але й реалізувати основні цілі реформи інклюзивної освіти України.

Отже, підсумовуючи все вище викладене та для подолання викликів 2025 року, для ефективного забезпечення осіб з ООП якісними освітніми послугами та системним кваліфікованим супроводом адміністративно-господарський та педагогічний персонал центру продовжить працювати над темою "Реорієнтація інклюзивної освіти громади". Тема передбачає висвітлення та практичне впровадження в роботу інноваційних технологій, пошук нових методів і прийомів у роботі з особами з ООП, батьками та педагогами Полтавської міської територіальної громади.